

Pilsonības un migrācijas
lietu pārvalde

DATU PĀRVALDĪBA PATVĒRUMA PROCEDŪRĀ

Ziņojums par situāciju Latvijā

Eiropas migrācijas tīkls 2020. un 2021. gadā izstrādā izpētes darbu par datu pārvaldību patvēruma procedūrā Eiropas Savienībā. Šim izpētes darbam Eiropas migrācijas tīkla kontaktpunkti sagatavoja informāciju saskaņā ar vienotu anketu.

Rīga, 2020. gada septembris

Ar Eiropas Savienības Padomes 2008. gada 14. maija lēmumu Nr.2008/381/EK izveidots Eiropas migrācijas tīkls, kura mērķis ir pildīt Eiropas Kopienas un dalībvalstu institūciju informācijas vajadzības, sniedzot aktuālu, objektīvu, uzticamu un salīdzināmu informāciju par migrācijas un patvēruma jomu, tādā veidā atbalstot Eiropas Savienības politikas veidošanu minētajās jomās. Eiropas migrācijas tīklu izmanto arī, lai sabiedrībai nodrošinātu informāciju par šiem jautājumiem. Tīklu veido Eiropas Komisija un dalībvalstu nozīmēti kontaktpunkti. Katrs kontaktpunkts izveido valsts migrācijas tīklu.

Kontaktpunkts sagatavo izpētes darbus, kuru tēmas ir noteiktas attiecīgā gada darba programmā. Izpētes darbu tēmas ir saistītas ar trešo valstu pilsoņu migrācijas jomu.

Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkts ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Kontakti:

Čiekurkalna 1.līnija 1, k-3,

Rīga, Latvija, LV-1026

Tālrunis: +371 67219492

E-pasts: emn@pmlp.gov.lv

Tīmeklis: www.emn.lv

Darba autors:

Ilva Ieviņa, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta koordinatore

Ilze Siliņa-Osmāne, Eiropas migrācijas tīkla Latvijas kontaktpunkta eksperte

Eksperti:

Līga Vijupe, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas vadītāja

Renāte Sirsniņa, Valsts robežsardzes Atgriešanas un patvēruma lietu nodaļas galvenā inspektore majore

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienības Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds

Saturs

EMT izpētes darba izstrādes pamatojums	4
Patvēruma procedūra Latvijā	5
Lietu virzība patvēruma procedūrā	7
Iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu iesniegšana	7
Lēmuma pieņemšana	10
Patvēruma procedūrā iegūtie dati	12
Datu pārvaldība patvēruma procedūras laikā	16
Patvēruma procedūrā iegūto datu pārbaude	19
Patvēruma meklētājiem sniegtā informācija par viņu datu izmantošanu	20
Datu kvalitāte un aizsardzības pasākumi	21
Reagēšana uz problēmām datu pārvaldībā: nesenās patvēruma procedūras reformas.....	22

EMT izpētes darba izstrādes pamatojums

Efektīvu patvēruma procedūru nodrošina raita un ātra personu reģistrēšana, identifikācija, iegūtās informācijas precizitāte un pieejamība. Vairākas Eiropas Savienības (turpmāk - ES) dalībvalstis pēdējos gados ir uzlabojušas patvēruma procedūrā iesaistīto iestāžu un informācijas sistēmu sadarbību, tādējādi veicinot patvēruma procedūras efektivitāti.

Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas darbības pamatā ir virkne ES tiesību aktu, kas reglamentē patvēruma procedūru. Tomēr personas datu pārvaldība tiek regulēta tikai minimāli. ES līmenī datu apstrāde tiek noteikta ES regulā Nr. 603/2013 par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas Eurodac izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar Eurodac datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (pārstrādāta versija) (turpmāk – Eurodac regula).

Direktīva 2013/32/ES par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (turpmāk - Pārstrādātā Patvēruma procedūru direktīva) šajā sakarā paredz dažus noteikumus, proti, ka iesnieguma iesniedzējiem pēc iespējas drīzāk jāinformē kompetentās iestādes par savu pašreizējo dzīvesvietu un jebkādām izmaiņām tajā.

No privātuma un personas datu aizsardzības viedokļa regula Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) ir piemērojama personas datu apstrādei patvēruma procedūrā. Tas nozīmē, ka personas datu vākšanā un turpmākā apstrādē jāpiemēro virkne datu aizsardzības garantiju, piemēram, tiesiskuma, mērķa ierobežojuma, datu mazināšanas, precizitātes, glabāšanas ierobežojumu un integritātes un konfidencialitātes principi.

ES ir izstrādātas un darbojas trīs centralizētas informācijas sistēmas: Šengenas Informācijas sistēma (SIS), Vīzu informācijas sistēma (VIS) un *Eurodac*, kas palīdz pārbaudīt vai identificēt trešo valstu pilsoņus, kuri šķērso ES robežas. Latvijā dati par patvēruma meklētājiem tiek iegūti dažādos patvēruma procedūras posmos: sākot no brīža, kad persona izsaka vēlmi iesniegt iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu, līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums pirmajā instancē.

Izpētes darbā sagatavota informācija gan par datiem, kurus apkopojuši patvēruma procedūrā iesaistītie dalībnieki, gan datiem, kuri iegūti saistībā ar patvēruma procedūru, bet, kas paredzēti citiem mērķiem.

Nacionālā ziņojuma mērķis ir apskatīt, kā Latvijā dažādos patvēruma procedūras posmos tiek pārvaldīti dati un identificēt jaunākās tendences.

Nacionālajā ziņojumā tiek:

- izklāstīta pieeja datu pārvaldībai patvēruma procedūrā Latvijā;
- raksturotas notikušās procesuālās izmaiņas, lai uzlabotu datu apmaiņu patvēruma iestādēs un ārpus tām, un kā tās ir ietekmējušas datu pārvaldību šajos procesos;
- minēti izaicinājumi un labā prakse saistībā ar datu pārvaldību.

Patvēruma procedūra Latvijā

Latvijā ir centralizēta patvēruma sistēma, kur atbildīgās ir Iekšlietu ministrijas padotības iestādes – **Valsts robežsardze** un **Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde**.

Patvēruma meklētājs izsaka vēlmi saņemt bēgļa vai alternatīvo statusu	Iesniegumu reģistrē, veic pārrunas un sākotnējo interviju, izsniedz patvēruma meklētāja dokumentus	Veic personisko interviju, pieņem lēmumus patvēruma procedūras laikā, izmitina
<ul style="list-style-type: none"> • Valsts robežsardzē • Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē • Ieslodzījuma lietu pārvaldē • Valsts policijā 	<ul style="list-style-type: none"> • Valsts robežsardzē 	<ul style="list-style-type: none"> • Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

Latvijā izteikt vēlmi saņemt bēgļa vai alternatīvo statusu persona var mutvārdos un rakstveidā. Ja šāda vēlme tiek izteikta Valsts robežsardzes struktūrvienībā, iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu iesniegšana, tā pieņemšana un reģistrēšana notiek vienlaikus.

Valsts robežsardze ir atbildīga par iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu (turpmāk – iesniegums) **reģistrēšanu**. Tā ir institūcija, kurā tiek iesniegts iesniegums vai kas mutvārdos izteiktu vēlmi iegūt bēgļa vai alternatīvo statusu Valsts robežsardze patvēruma meklētāja klātbūtnē **noformē rakstveidā**. Gadījumā, ja persona vēlmi iegūt bēgļa vai alternatīvo statusu ir izteikusi Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, Valsts policijai vai Ieslodzījuma vietu pārvaldei, šīs iestādes nekavējoties, ne vēlāk kā triju darbdienu laikā, sazinās ar Valsts robežsardzi, lai patvēruma meklētājs varētu **iesniegt iesniegumu** Valsts robežsardzei. Valsts robežsardze nodrošina iesnieguma reģistrāciju ne vēlāk kā **triju darbdienu** laikā pēc tā saņemšanas. Valsts robežsardze veic patvēruma meklētāju **identifikāciju, pirkstu nospiedumu noņemšanu** un nodrošina informācijas aprieti ar *Eurodac*, **izsniedz patvēruma meklētāja personas dokumentus**, kā arī **veic pārrunas** ar patvēruma meklētāju, lai apkopotu informāciju, kas nepieciešama Dublinas Regulas piemērošanai un **sākotnējo interviju** lēmuma par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas pieņemšanai. Valsts robežsardze ir atbildīga arī par patvēruma meklētāju **aizturēšanu**. Pārrunas un sākotnējā intervija var notikt vienlaikus. Ņemot vērā, ka Valsts robežsardzes struktūrvienības atrodas visā Latvijas teritorijā un darbojas nepārtrauktā režīmā (24/7), tiek nodrošināts, ka personām, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, ir iespēja

iesniegt iesniegumus, un tie tiek reģistrēti atbilstoši Patvēruma likumā¹ noteiktajiem termiņiem.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa **veic personisko interviju** ar patvēruma meklētāju par viņa iesnieguma būtību un patvēruma lūgšanas motīviem. Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde **pieņem lēmumus, kas saistīti ar patvēruma iesniegumu** (izņemot par aizturēšanu), par **iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas**, tajā skaitā, ja iesniegums tiek izskatīts robežprocedūrā², vai arī **par patvēruma meklētāja pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti saskaņā ar Dublīnas regulu**. Šis lēmums tiek pieņemts, izvērtējot informāciju no Valsts robežsardzes veiktās sākotnējās intervijas. Ja tiek pieņemts lēmums par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai, iesniegums var tikt izskatīts saīsinātās vai parastās procedūras kārtībā. Ņemot vērā iepriekšējā periodā saņemtos iesniegumus, Patvēruma likumā paredzētā iespēja izskatīt iesniegumu robežprocedūrā līdz šim nav izmantota.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma meklētāju izmitināšanas nodaļa ir atbildīga par patvēruma meklētāju **izmitināšanu** patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā Mucinieki un ir iesaistīta arī citu ar patvēruma meklētāju uzņemšanu saistīto jautājumu koordinācijā un nodrošināšanā, piemēram, veselības aprūpi, izglītības nodrošināšanu un citas Patvēruma meklētāju tiesības tiek ievērotas sadarbībā ar attiecīgās jomas speciālistiem un iestādēm, piemēram, nepilngadīgo patvēruma meklētāju bez pavadības tiesību nodrošināšanai tiek piesaistītas bāriņtiesas. Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā uzturas patvēruma meklētāji, kuriem nav pietiekamu līdzekļu, lai nodrošinātu savam veselības stāvoklim atbilstošus uzturēšanās un sadzīves apstākļus patvēruma procedūras laikā. Patvēruma meklētāju izmitināšanas centrā uzturas lielākā daļa patvēruma meklētāju Latvijā

Reģistrēto iesniegumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu skaits					
2014	2015	2016	2017	2018	2019
364	328	344	355	176	178
		Neieskaitot 6 pārmitinātās personas	Neieskaitot 40 pārmitinātās personas		

¹ Patvēruma likums.- Latvijas Vēstnesis, Nr. 2, 05.01.2016. - [stājās spēkā 19.01.2016.]

² Saskaņā ar Patvēruma likuma 30. pantu: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde lēmumu par iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas pieņem, ja pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) cita dalībvalsts patvēruma meklētājam ir piešķirusi starptautisko aizsardzību;
- 2) valsts, kas nav dalībvalsts, tiek uzskatīta par patvēruma meklētāja pirmo patvēruma valsti;
- 3) valsts, kas nav dalībvalsts, tiek uzskatīta par patvēruma meklētājam drošu trešo valsti;
- 4) patvēruma meklētājs Latvijas Republikā ir iesniedzis atkārtotu iesniegumu pēc tam, kad pieņemts galīgais lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu, un tajā nav minēti apstākļi, kas būtu ievērojami mainījušies par labu patvēruma meklētājam un varētu būt par pamatu bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanai.

Ja iesniegums iesniegts robežšķērsošanas vietā vai robežšķērsošanas tranzīta zonā ir pamats uzskatīts, ka pastāv, kāds no iepriekš minētajiem nosacījumiem Valsts robežsardze viņu aiztur un iesniegumu nosūta 2 darba dienu laikā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, kura to izskata saīsinātos termiņos (5 darba dienu laikā).

Lietu virzība patvēruma procedūrā

Iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu iesniegšana

Kārtība, kādā var izteikt vēlmi saņemt patvērumu, iesniegt un reģistrēt iesniegumu ir nemainīga un nav atkarīga no veida, kādā persona ir ieceļojusi Latvijas Republikā. Persona šo iesniegumu iesniedz Valsts robežsardzē. Gadījumā, ja persona Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei vai Valsts policijai izsaka vēlmi iegūt bēgļa vai alternatīvo statusu un personai ir likumīgs pamats uzturēties Latvijas Republikā, šīs valsts institūcijas sniedz personai informāciju par to, ka jādodas uz Valsts robežsardzes struktūrvienību. Savukārt, ja persona Latvijas Republikā uzturas nelikumīgi un personu ir aizturējusi Valsts policija, Valsts robežsardzes struktūrvienība pārņem personu un veic tālākās procesuālās darbības, tajā skaitā iesnieguma pieņemšanu un reģistrāciju. Gadījumā, ja persona ir izteikusi vēlmi vai sagatavojusi rakstisku iesniegumu, atrodoties ieslodzījuma vietā, ieslodzījumu lietu pārvalde sazinās ar Valsts robežsardzi vai pārsūta iesniegumu Valsts robežsardzei, lai tā varētu veikt darbības saskaņā ar Patvēruma likumu.

Visos iepriekšminētajos gadījumos personai tiek sniegta informācija par to, kā iesniegt iesniegumu.

Saskaņā ar Patvēruma likumu pēc iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa saņemšanas Valsts robežsardze identificē patvēruma meklētāju un noskaidro viņa valstspiederību.

Visi trešo valstu pilsoņi, kas ieceļo Latvijas Republikā atbilstoši Šengenas kodeksa ieceļošanas nosacījumiem, šķērsojot ES ārējo robežu, Valsts robežsardze personas datus ievada Valsts robežsardzes elektroniskajā informācijas sistēmā (REIS). REIS ievadītie dati tiek automātiski nosūtīti datu pārbaudei sekojošās informācijas sistēmās – Šengenas informācijas sistēmā (nacionālā un Eiropas līmenī), Iekšlietu ministrijas Informācijas centra sistēmas apakšsistēmās „Meklējamās personas”, „Nederīgo dokumentu reģistrs” (nacionālā līmenī), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Vienotās migrācijas informācijas sistēmās „Izraidīto ārzemnieku un ieceļošanas aizliegumu reģistrs” (nacionālā līmenī), „Iedzīvotāju reģistrs” (nacionālā līmenī), „Vīzu informācijas sistēma” (nacionālā un Eiropas līmenī). Patvēruma meklētāja dati tiek pārbaudīti Valsts robežsardzes robežšķērsošanas servisā eMustangs (nacionālā līmenī).

Gadījumā, ja patvēruma meklētājs ieceļo Latvijas Republikas teritorijā, šķērsojot ES iekšējo robežu vai ārpus robežas šķērsošanas vietām („zaļā robeža”), personas datus ir iespējams ievadīt manuāli un pārbaudīt minētajās sistēmās (bez datu ievades REIS). Papildus tam, lai identificētu personu, Valsts robežsardze veic personas identitātes pārbaudi Biometrijas datu apstrādes sistēmā, kura iekļauj sevī sekojošās apakšsistēmas: Automatizētajā pirkstu nospiedumu identifikācijas sistēmā (nacionālā līmenī), Biometrijas datu apstrādes sistēmas „Kriminālajā” un „Civilajā” masīvā (nacionālā

līmenī), Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmā (nacionālā līmenī).

Valsts robežsardze pēc iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu saņemšanas ziņas par katru vismaz 14 gadus vecu patvēruma meklētāju iekļauj Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmā, kur, lai identificētu personu, dati tiek automātiski pārbaudīti un salīdzināti ar Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmā (nacionālā līmenī), Automatizētajā pirkstu nospiedumu identifikācijas sistēmā (nacionālā līmenī), Vīzu informācijas sistēmā (nacionālā un Eiropas līmenī), Šengenas informācijas sistēmā un Biometrijas datu apstrādes sistēmas „Kriminālajā” un „Civilajā” masīvā (nacionālā līmenī) esošajiem biometriskajiem datiem, ar Šengenas informācijas sistēmā esošajiem biogrāfiskajiem datiem. Papildus dati arī tiek automātiski nosūtīti (NIST faila formātā) pārbaudei Interpola Ģenerālsekretariāta datubāzē. Vienlaicīgi Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmā ievadītie dati tiek automātiski nosūtīti pārbaudei un attiecīgajā gadījumā saglabāšanai Eurodac Centrālajā sistēmā.

Lietu novirzīšanas shēma atbilst Patvēruma likumā paredzētajām patvēruma iesnieguma izskatīšanas procedūrām:

- 1) Sākotnēji tiek lemts par iesnieguma par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas, kas vienlaikus ietver arī iesnieguma atbilstības izvērtējumu saskaņā ar Dublinas regulas kritērijiem. Ja tiek noskaidrots, ka par iesnieguma izskatīšanu ir atbildīga cita ES dalībvalsts, patvēruma meklētājs tiek pārsūtīts uz atbildīgo dalībvalsti. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa lēmusu par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas pieņem 10 darbdienu laikā, kad saņemti dokumenti no Valsts robežsardzes, kura ir reģistrējusi patvēruma meklētāju un kurā iesniegts iesniegums, un veikta sākotnējā intervija. Ja tiek pieņemts lēmums par iesnieguma atstāšanu bez izskatīšanas atbilstoši tiesiskajiem pamatiem, kas ietverti Direktīvas 2013/32/ES³ 33 (2) pantā, patvēruma meklētājam ir tiesības to pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā (turpmāk - tiesa). Ja iesniegums ir pieņemts izskatīšanai, viena mēneša laikā no attiecīgā lēmuma pieņemšanas notiek personiskā intervija ar patvēruma meklētāju. Iepriekš minētais termiņš nepieciešamības gadījumā var tik pagarināts vēl uz vienu mēnesi;
- 2) ja iesniegums tiek pieņemts izskatīšanai, to var izskatīt parastajā vai saīsinātajā kārtībā atbilstoši Direktīvā 2013/32/ES minētajiem kritērijiem:
  - saīsinātajā kārtībā lēmums par atteikumu piešķirt bēgļa vai alternatīvo statusu tiek pieņemts 20 darbdienu laikā no dienas, kad veikta personiskā intervija ar patvēruma meklētāju;

³Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai. - Oficiālais Vēstnesis L 180, 29.06.2013.

- parastajā kārtībā lēmums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt tiek pieņemts trīs mēnešu laikā no dienas, kad veikta personiskā intervija ar patvēruma meklētāju, bet ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc iesnieguma reģistrēšanas. Iepriekš minēto sešu mēnešu termiņu var pagarināt vēl par deviņiem mēnešiem, ja pastāv Direktīvas 2013/32/ES 31 (3) a) un b) apakšpunktos minētie nosacījumi⁴

Papildus iepriekš minētajiem lietu novirzīšanas kritērijiem tiek ņemta vērā arī patvēruma meklētāja izcelsmes valsts, kas nozīmē, ka konkrēts/i darbinieks/i pārzina noteiktu valsti vai reģionu.

Lai nodrošinātu patvēruma politikas īstenošanu, plānošanas funkciju un patvēruma meklētāju uzskaiti, kā arī patvēruma procedūras virzību atbilstoši Patvēruma likumā noteiktajam, Latvijā ir izveidota valsts informācijas sistēma „Patvēruma meklētāju reģistrs”. Tajā iekļaujamo ziņu apjomu un izmantošanas kārtību, kā arī institūcijas, kurām piešķirama piekļuve Patvēruma meklētāju reģistrā iekļautajām ziņām, nosaka Ministru kabinets. Patvēruma meklētāju reģistra pārzinis ir Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, un ziņas Patvēruma meklētāju reģistrā tiešsaistē iekļauj un aktualizē Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde un Valsts robežsardze. Citas valsts institūcijas, kuras iesaistītas patvēruma procedūrā, tiek nodrošinātas ar piekļuvi Patvēruma meklētāju reģistram savu funkciju un pienākumu izpildei.

Atbilstoši iestādes funkcijām patvēruma procedūras ietvaros Patvēruma meklētāju reģistrā tiek apkopota informācija par patvēruma meklētāju identitāti, uzrādīto personu apliecinošo dokumentu; patvēruma meklētāja personas dokumentu u.c.; par nepilngadīgu personu bez pavadības - bāriņtiesas iecelta pārstāvja vārds, uzvārds, personas kods vai dzimšanas dati; pārstāvja adrese, tālruņa numurs, e-pasta adrese; par iesniegumu - iesniegšanas datums; iesniegšanas vieta; iesnieguma tips; iesnieguma veids; iesnieguma valoda, par patvēruma meklētāja lietā pieņemtajiem lēmumiem, par lēmumu pārsūdzēšanu, par patvēruma meklētāja atpakaļuzņemšanu vai pārsūtīšanu, piemērojot Dublinas regulu, no ES valstīm un asociētajām valstīm.

Ņemot vērā Patvēruma likumā un citos tiesību aktos ietvertu regulējumu attiecībā uz patvēruma meklētāja datu apstrādi, tiek nodrošināta patvēruma procedūras norisei pirmajā instancē atbilstoša nepieciešamās informācijas apkopošana, aktualizēšana un aprīte. Ir uzsākta un tiek turpināta virzība uz lietu digitalizāciju un datu apmaiņu starp patvēruma procedūrā iesaistītajām iestādēm elektroniskā formā – uz iesaistīto iestāžu e-pasta adresēm pēc Patvēruma meklētāju reģistra ziņu papildināšanas tiek nosūtīts paziņojums par veiktajām izmaiņām Patvēruma meklētāju reģistrā par patvēruma meklētāja iesnieguma reģistrāciju un pieņemtajiem lēmumiem. Visi pievienotie dokumenti Patvēruma meklētāju reģistrā nekavējoties ir pieejami digitālā formā.

Tiek turpināts darbs pie saskarnes izveides starp Patvēruma meklētāju reģistru un Tiesu informatīvo sistēmu, lai informācijas apmaiņa apelācijas procesā notiktu elektroniski.

⁴ a) ir iesaistīti sarežģīti faktiski un/vai juridiski jautājumi;

b) uz starptautisko aizsardzību vienlaikus pretendē liels skaits trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kas praksē ļoti lielā mērā apgrūrina procedūras pabeigšanu sešu mēnešu termiņā.

Lēmuma pieņemšana

Patvēruma likumā⁵ ir noteikti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes lēmumu pieņemšanas termiņi:

Lēmumu par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas pieņem pēc tam, kad no Valsts robežsardzes saņemti tās rīcībā esošo informāciju par patvēruma meklētāju, pārrunās un sākotnējā intervijā iegūto informāciju un iesniegumu:

- 1) piecu darbdienu laikā, ja iesniegums iesniegts robežšķērsošanas vietā vai robežšķērsošanas tranzīta zonā;
- 2) 10 darbdienu laikā, ja patvēruma meklētājs atrodas Latvijas Republikas teritorijā.

Iesniegumu izskata un lēmumu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt pieņem triju mēnešu laikā no dienas, kad veikta personiskā intervija ar patvēruma meklētāju, bet ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc iesnieguma reģistrēšanas.

Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota persona var pagarināt šo sešu mēnešu termiņu vēl par deviņiem mēnešiem, ja:

- 1) iesnieguma izvērtēšana saistīta ar sarežģītiem faktiskiem vai juridiskiem jautājumiem;
- 2) iesniegumus vienlaikus iesniedzis liels skaits trešo valstu pilsoņu vai bezvalstnieku un šā panta otrajā daļā minēto termiņu ievērot nav iespējams.

Izskatot iesniegumu saīsinātā kārtībā, Pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona lēmumu pieņem 20 darbdienu laikā no dienas, kad veikta personiskā intervija ar patvēruma meklētāju.

Lēmumu par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas pieņem 10 darbdienu laikā, ja no citas dalībvalsts kompetentas institūcijas saņemta informācija par atteikumu uzņemties atbildību par iesnieguma izskatīšanu vai Latvijas Republika ir atbildīga par citā dalībvalstī iesniegta iesnieguma izskatīšanu un patvēruma meklētājs ir uzņemts atpakaļ Latvijā Republikā.⁶

Ja no citas dalībvalsts kompetentas institūcijas saņemta informācija, ka šī dalībvalsts uzņemas atbildību par patvēruma meklētāja iesnieguma izskatīšanu, 10 darbdienu laikā pēc tam, kad šī informācija saņemta, pieņem lēmumu par patvēruma meklētāja pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, kas izskatīs iesniegumu.⁷

Patvēruma likums paredz konkrētus termiņus ne tikai attiecībā uz pirmo instanci, bet arī uz tiesu, kas ir apelācijas instance patvēruma procedūrā (tās lēmums ir galīgs un nav pārsūdzams).⁸

⁵ Patvēruma likuma 29.pants atrunā sīkāk katras procedūras lēmuma pieņemšanas termiņus.

⁶ saskaņā ar Regulu Nr.604/2013

⁷ saskaņā ar regulu Nr. 604/2013

⁸ [Patvēruma likuma](#) 48. panta 4.daļa un 49. pants atrunā sīkāk katras procedūras lēmuma pieņemšanas termiņus.

2016., 2017. un 2018. gadu laikā personu, kas ieradās Latvijā pārcelšanas un pārmitināšanas programmu ietvaros⁹, saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 2. decembra rīkojumu Nr.759 apstiprināto Rīcības plānu personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā¹⁰, iesniegumu izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu tika noteikts trīs mēnešu termiņš no iesnieguma reģistrācijas brīža, neskatoties uz Patvēruma likumā paredzēto sešu mēnešu termiņu.

---

⁹ Pamatojies uz 2015.gada 14. un 22 .septembra lēmumiem 2015/1523 un 2015/1601, ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā, kā arī 2015. gada 20. jūlijā panākto politisko vienošanos par solidarizēšanos ar trešajām valstīm.

¹⁰ Ministru kabineta 2015. gada 2. decembra rīkojums Nr.759 [“Rīcības plānu personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, pārvietošanai un uzņemšanai Latvijā”](#). - Latvijas Vēstnesis, 238,04.12.2015. – [stājās spēkā 02.12.2015.]

Patvēruma procedūrā iegūtie dati

Patvēruma procedūrā Latvijā datus par personu iegūst Valsts Robežsardze iesnieguma iesniegšanas un reģistrācijas laikā. Informācija tiek uzglabāta 3 veidos: elektroniskā failā, datu bāzē un uz papīra.

Savākto datu kategorijas	Kur tiek glabāta šī konkrētā datu/biometrisko datu kategorija?	Datubāzes nosaukums
- pašreizējais vārds	- elektroniskā failā - datu bāzē - uz papīra	Patvēruma meklētāju reģistrs; Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)
- dzimšanas vārds		Patvēruma meklētāju reģistrs; Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)
- iepriekšējais (-ie) vārds (-i)		Patvēruma meklētāju reģistrs
- pieņemts vārds (zināms arī kā)		Patvēruma meklētāju reģistrs
- dzimums		Patvēruma meklētāju reģistrs; Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)
- fotoattēls- pēc iesnieguma saņemšanas tiek nofotografēts un Eurodac sistēmā iekļauts katra vismaz 14 gadus veca patvēruma meklētāja sejas digitālais fotokomplekts ¹¹	- elektroniskā failā - datu bāzē - uz papīra	Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)
- pirkstu nospiedumi Eurodac sistēmā tiek iekļauti visu pirkstu nospiedumi, tiek ņemti pārveltie (rolled) un uzspiestie (plain) pirkstu nospiedumi	- datu bāzē	Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)

¹¹sejas pretskats, labais profils un kreisais profils. Ja persona valkā brilles redzes korekcijai, papildus minētajiem attēliem – sejas pretskats, labais profils un kreisais profils personai ar brillēm.

<p>Acu krāsa</p> <p><i>Pēc iesnieguma saņemšanas patvēruma meklētājam, ja viņš nav aizturēts, tiek izsniegts patvēruma meklētāja dokuments, kurā norādīti šie dati.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra - datu bāzē 	Patvēruma meklētāju reģistrs
<p>Auguma garums</p> <p><i>Pēc iesnieguma saņemšanas patvēruma meklētājam, ja viņš nav aizturēts, tiek izsniegts patvēruma meklētāja dokuments, kurā norādīti šie dati.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra - datu bāzē 	Patvēruma meklētāju reģistrs
<p>Dzimšanas datums</p>	<ul style="list-style-type: none"> - elektroniskā failā 	Patvēruma meklētāju reģistrs;
<p>Pilsonība</p>	<ul style="list-style-type: none"> - datu bāzē - uz papīra 	Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)
Dzimšanas vieta		
<ul style="list-style-type: none"> - pilsēta 	<ul style="list-style-type: none"> - elektroniskā failā 	Patvēruma meklētāju reģistrs;
<ul style="list-style-type: none"> - reģions 	<ul style="list-style-type: none"> - datu bāzē 	Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēma (Eurodac sistēma)
<ul style="list-style-type: none"> - valsts 	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra 	
<p>Ierašanās datums Latvijā</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra - datu bāzē 	Patvēruma meklētāju reģistrs
<p>Pēdējā dzīvesvieta izcelsmes valstī</p>		
<p>Pēdējā dzīvesvieta pirms ieceļošanas Latvijā</p>		
Kontaktinformācija		
<ul style="list-style-type: none"> - tālruņa numurs 	<ul style="list-style-type: none"> - elektroniskā failā 	
<ul style="list-style-type: none"> - e-pasta adrese 	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra 	
<ul style="list-style-type: none"> - pašreizējā adrese 	<ul style="list-style-type: none"> - datu bāzē - uz papīra - elektroniskā failā 	Patvēruma meklētāju reģistrs
<p>Civiltāvoklis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - datu bāzē - elektroniskā failā - uz papīra 	Patvēruma meklētāju reģistrs
Personas, kas ierodas kopā		
<ul style="list-style-type: none"> - laulātais vai civilais partneris 	<ul style="list-style-type: none"> - elektroniskā failā 	
<ul style="list-style-type: none"> - bērni 	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra 	
<ul style="list-style-type: none"> - vecāki 		
<ul style="list-style-type: none"> - citi radnieki 		
Ģimenes locekļi (ES dalībvalstī)		
<ul style="list-style-type: none"> - vārds 	<ul style="list-style-type: none"> - elektroniskā failā 	
<ul style="list-style-type: none"> - uzturēšanās 	<ul style="list-style-type: none"> - uz papīra 	
<ul style="list-style-type: none"> - pilsonība 		

<i>Ģimenes locekļi citā (dalībvalsts) valstī</i>		
<i>Tuvi radnieki (dalībvalstī)</i>		
<i>Tuvi radnieki citā (dalībvalsts) valstī</i>		
Veselības stāvoklis		
- <i>veselības stāvokļa specifikā</i>	<i>elektroniskā failā</i> - <i>uz papīra</i>	
Izglītība		
- <i>skolas apmeklēšana</i>	- <i>elektroniskā failā</i> - <i>uz papīra</i> - <i>datu bāzē</i>	<i>Patvēruma meklētāju reģistrs</i>
- <i>akadēmiskās studijas</i>	- <i>elektroniskā failā</i> - <i>uz papīra</i>	<i>Patvēruma meklētāju reģistrs</i>
<i>Valodas prasme</i>	- <i>elektroniskā failā</i> - <i>uz papīra</i> - <i>datu bāzē</i>	<i>Patvēruma meklētāju reģistrs</i>
<i>Profesija</i>	- <i>uz papīra</i> - <i>elektroniskā failā</i>	
<i>Sodāmība</i>	- <i>uz papīra</i> - <i>elektroniskā failā</i>	
Apliecinātie dokumenti		
- <i>pase</i>	- <i>elektroniskā failā</i>	<i>Patvēruma meklētāju reģistrs</i>
- <i>ceļošanas dokuments</i>	- <i>uz papīra</i>	
- <i>cits</i>	- <i>datu bāzē</i>	
<i>Bēgšanas iemesli</i>		
<i>Iemesli, kāpēc nevēlas tikt atgrieztam kompetentajā dalībvalstī Dublinas procedūras ietvaros</i>	- <i>elektroniskā failā</i> - <i>uz papīra</i>	
<i>Iepriekšējie pieteikumi</i>	- <i>elektroniskā failā</i> - <i>uz papīra</i>	<i>Patvēruma meklētāju reģistrs</i>
<i>Informācija par veikto maršrutu</i>	- <i>datu bāzē</i>	
<i>Informācija par izņēmumu pamatojumiem</i>		
<i>Reliģiskā piederība</i>		
Neaizsargātība		
- <i>nepilngadīgais bez pavadības</i>	- <i>elektroniskā failā</i>	<i>Patvēruma meklētāju reģistrs</i>
- <i>grūtniece</i>	- <i>uz papīra</i>	
- <i>invaliditāte (kāda?)</i>	- <i>datu bāzē</i>	
- <i>gados vecāki cilvēki</i>		
- <i>viens vecāks ar mazgadīgu bērnu (iem)</i>		
- <i>cilvēku tirdzniecības upuris</i>		

- garīgie traucējumi	
- spīdzināšanas, fiziskas vai seksuālas vardarbības upuri (sieviešu dzimumorgānu kropļošana);	

Datu pārvaldība patvēruma procedūras laikā

Visu sākotnējo informāciju par personu iegūst Valsts robežsardze, kura identificē patvēruma meklētāju un noskaidro viņa pilsonību, nosaka patvēruma meklētāja rīcībā esošo dokumentu, valodas, medicīniskās un citas ekspertīzes un pārbaudes. Valsts Robežsardze veic pārrunas ar patvēruma meklētāju, lai iegūtu informāciju, kas nepieciešama tās dalībvalsts noteikšanai, kura būs atbildīga par iesnieguma izskatīšanu saskaņā ar Dublīnas regulu¹², kā arī sākotnējo interviju, lai iegūtu informāciju par viņa individuālo situāciju un apstākļiem, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai vai atstāšanu bez izskatīšanas, un iegūtu pamatinformāciju par starptautiskās aizsardzības pieprasīšanas motīviem.

Valsts robežsardze visu tās rīcībā esošo informāciju par patvēruma meklētāju, pārrunās un sākotnējā intervijā iegūto informāciju un iesniegumu iesniedz izskatīšanai Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei. Visa Valsts robežsardzes apkopotā informācija par personu tiek nosūtīta automātiski, izmantojot atbilstošās informācijas sistēmas, Valsts drošības dienestam un Valsts policijai, ar mērķi noskaidrot, vai persona nerada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai, kā arī vai persona nav izsludināta starptautiskajā meklēšanā.

Šāda prakse norāda uz efektīvu un ātru datu apmaiņu, jo visa sākotnējā informācija tiek operatīvi savākta un apkopota vienā iestādē – Valsts robežsardzē, un kompakti pārsūtīta atbildīgajai iestādei – Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei. Pēc informatīvā ziņojuma saņemšanas e-pastā par jaunu datu ievadi vai izmaiņām Patvēruma meklētāju reģistrā konkrētā patvēruma meklētāja lietā, pārējās patvēruma procedūrā iesaistītās iestādes šiem datiem var piekļūt nekavējoties, līdz ar to administratīvā kapacitāte netiek tērēta informatīvu vēstuļu rakstīšanai, dokumentu pārsūtīšanai.¹³

Datu pārvaldība - administratīvs process, kas ietver visas darbības, kuras veic ar datiem vai datu kopumiem, izmantojot automatizētus vai citādus līdzekļus, piemēram, datu vākšanu, reģistrēšanu, glabāšanu, izguvi, izmantošanu, atklāšanu, izmantojot pārsūtīšanu, izplatīšanu vai dzēšanu.

Datu bāze	Institūcijas, kurām ir piekļuve datu bāzes datiem	Dati ar kuriem dalās ar citām dalībvalstīm (n ieskaitot datus ar kuriem Latvija dalās, izmantojot ES datu bāzes piem. Eurostat, VIS, SIS)
-----------	---	---

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādāta redakcija)

¹³ Avots: Valsts robežsardze.

	Iestādes nosaukums	Patvēruma procedūras posms	Nolūks	Datu veids	Nolūks
Patvēruma meklētāju reģistrs	Valsts robežsardze Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	Valsts robežsardze, saņemot patvēruma iesniegumu	patvēruma iesnieguma reģistrēšana	Latvijas sistēma, kuru izmanto patvēruma procedūrā iesaistītās institūcijas.	
Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmas (Eurodac sistēma)	Valsts robežsardze	Valsts robežsardze, saņemot patvēruma iesniegumu	Nodrošina Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas Nr. 603/2013 ¹⁴ 9. panta 1. punktā ¹⁵ un 14. panta 1 ¹⁶ . punktā minēto nosacījumu izpildi	Sistēmā iekļauj ziņas: 1. par personu: uzvārds un vārds (vārdi) oriģinālformas latīnalfabētiskajā transliterācijā; dzimums; dzimšanas datums; valstspiederība un tās veids; 2. personas sejas digitālais fotokomplekts (sejas pretskats, labais profils un kreisais profils. Ja persona valkā brilles redzes korekcijai, papildus minētajiem attēliem – sejas pretskats, labais profils un kreisais profils	Ziņu apmaiņai ar Eurodac centrālo daktiloskopisko datubāzi
	Valsts robežsardze Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	Pastāvīga tiešsaistes piekļuve sistēmā iekļautajām ziņām	Lai nodrošinātu jautājumu izskatīšanu saistībā ar personu ieceļošanas un uzturēšanās noteikumu ievērošanu, kā arī bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu		

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 603/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas Eurodac izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar Eurodac datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā. - Oficiālais Vēstnesis L 180, 29.6.2013.

¹⁵ Katrā dalībvalstī nekavējoties paņem katra vismaz 14 gadus veca starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja visu pirkstu nospiedumus un cik iespējams drīz, bet ne vēlāk kā 72 stundās pēc viņa starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 604/2013 20. panta 2. punktā, nosūta tos un šīs regulas 11. panta b) līdz g) punktā minētos datus uz centrālo sistēmu.

Šā 72 stundu termiņa neievērošana neatbrīvo dalībvalsti no pienākuma paņemt un nosūtīt pirkstu nospiedumus uz centrālo sistēmu. Ja pirkstgalu stāvoklis neļauj paņemt pirkstu nospiedumus pienācīgā kvalitātē, lai varētu veikt 25. pantā paredzēto salīdzināšanu, izcelsmes dalībvalsts atkārtoti paņem pieteikuma iesniedzēja pirkstu nospiedumus un cik drīz iespējams, bet ne vēlāk kā 48 stundās pēc to sekmīgas paņemšanas, nosūta tos atkārtoti.

¹⁶ Katrā dalībvalstī nekavējoties paņem visus pirkstu nospiedumus katram vismaz 14 gadus vecam trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam, ko kompetentās iestādes aizturējušas sakarā ar to, ka nelikumīgi šķērsotā valsts zemes, jūras vai gaisa robeža, ierodoties no trešām valstīm, un nav nosūtījušas atpakaļ vai kas fiziski joprojām atrodas dalībvalstu teritorijā un netiek turēts apcietinājumā, nav ieslodzīts noteiktā vietā vai netiek turēts apsardzībā visu laikposmu no aizturēšanas līdz izraidīšanai, pamatojoties uz lēmumu nosūtīt šo personu atpakaļ.

	<p>Valsts policija</p> <p>Valsts drošības dienests</p> <p>Satversmes aizsardzības birojs</p>	<p>Pastāvīga tiešsaistes piekļuve sistēmā iekļautajām ziņām</p>	<p>Lai nodrošinātu noziedzīgo nodarījumu novēršanu, atklāšanu un pierādīšanu</p>	<p>personai ar brillēm) un tā iegūšanas datums;</p> <p>3. personas pirkstu nospiedumi un to iegūšanas datums un laiks;</p> <p>4. attiecīgajā gadījumā – vieta, datums un laiks, kad Latvijas Republikā saņemts iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu;</p>	
	<p>Valsts drošības dienests</p> <p>Valsts robežsardze</p> <p>Valsts policija</p>	<p>Atbilstoši Eurodac regulas (603/2013) 6. pantam (ar verificējošās iestādes starpniecību)</p>	<p>Veikt datu salīdzināšanu tiesībsardzības nolūkā ar Eurodac Centrālajā sistēmā uzglabātajiem datiem, lai novērstu, atklātu vai izmeklētu teroristisku nodarījumu vai citu smagu noziedzīgu nodarījumu</p>	<p>5. sistēmas ieraksta identifikācijas numurs;</p> <p>6. aizturēšanas vieta, datums un laiks, ja trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks tiek aizturēts par nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu;</p> <p>7. datums un laiks, kad dati pārsūtīti uz centrālo datubāzi;</p> <p>8. operatora lietotāja identifikācijas dati;</p>	

Patvēruma procedūrā iegūto datu pārbaude

Jau patvēruma procedūras sākumposmā - ar mērķi veikt personas identificēšanu, Eurodac nacionālajā sistēmā ievadītie dati tiek automātiski pārbaudīti un salīdzināti ar Eurodac nacionālajā sistēmā, Automatizētās pirkstu nospiedumu identifikācijas sistēmā (AFIS), Vīzu informācijas sistēmā, Šengenas informācijas sistēmā un Biometrijas datu apstrādes sistēmas „Kriminālajā” un „Civīlajā” masīvā esošajiem biometriskajiem datiem, ar Šengenas informācijas sistēmā esošajiem biogrāfiskajiem datiem, papildus arī tiek automātiski nosūtīti (NIST faila formātā) Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Starptautiskās sadarbības birojam, kas veic pārbaudi Interpola Ģenerālsekretariāta datubāzē, lai noskaidrotu, vai persona neatrodas ārvalstu tiesībsargājošo iestāžu starptautiskajā meklēšanā.

Gadījumā, ja patvēruma procedūras laikā persona ir mainījusi identitātes datus (kā, piemēram, vārdu, uzvārdu vai dzimšanas datus) tiek veikta atkārtota datu pārbaude attiecīgajās sistēmās ar personas jaunajiem biogrāfiskajiem datiem.¹⁷

Personas datu pārbaude attiecībā uz VIS un SIS tiek veikta jau procedūras sākumposmā, kad tiek veikta viņa/viņas identifikācija. Ja procedūras laikā persona ir mainījusi identitātes datus, informācija šajās sistēmās tiek pārbaudīta ar jaunajiem/precizētajiem personas datiem.

---

¹⁷ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Patvēruma meklētājiem sniegtā informācija par viņu datu izmantošanu

Patvēruma procedūras sākumā patvēruma meklētājam tiek sniegta informācija par patvēruma procedūru, viņa tiesībām un pienākumiem tās laikā¹⁸. Personiskās intervijas laikā patvēruma meklētājs tiek informēts par mērķiem, kuru dēļ intervijas laikā par viņu tiek iegūta informācija, kā arī par konfidencialitātes nosacījumiem, kas ir saistoši patvēruma procedūrā iesaistītajiem darbiniekiem/iestādēm un tulkiem.

Patvēruma meklētājiem tiek sniegts mutisks skaidrojums par personas datu ieguves mērķi, konfidencialitātes principu iegūto datu apstrādē, kā arī to, ka piekļuve datiem ir tikai patvēruma procedūra iesaistītajām institūcijām, kuru darbiniekiem nav tiesību izpaust šo informāciju trešajām personām bez paša patvēruma meklētāja piekrišanas.

Laikā, kad patvēruma meklētāja iesniegums tiek izskatīts, informāciju par datu iegūšanas mērķiem personiskā intervijas laikā, kā arī par informāciju, ko satur iesniegtie pierādījumi, sniedz Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas darbinieks, kurš intervē patvēruma meklētāju. Informācija par datu iegūšanas mērķi un konfidencialitātes principu šīs informācijas apstrādē tiek sniegta mutiski, tā ir fiksēta ziņojumā par personisko interviju, kā arī fiksēta intervijas audioierakstā, kura kopija patvēruma meklētājam tiek izsniegta, ja viņš/viņa tādu pieprasa. Personiskajās intervijās vienmēr tiek nodrošināta tulka piedalīšanās. Valsts iestādēm, kuras savu funkciju ietvaros iegūst informāciju no/par patvēruma meklētājiem, ir noslēgti līgumi ar tulkošanas firmām par tulku nodrošināšanu mutiskai/rakstiskai tulkošanai. Līgumos ir iestrādāti stingri noteikumi par konfidencialitātes jautājumiem attiecībā uz tulkiem.

Vispārīga rakstura informācija par konfidencialitātes principu patvēruma procedūrā ir pieejama Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes informatīvajā bukletā "Ceļvedis patvēruma meklētājiem Latvijā".

Darbinieki ir apmācīti attiecībā uz datu ievadi Patvēruma meklētāju reģistrā. Piekļuve Patvēruma meklētāju reģistram un tajā uzkrātajai informācijai ir tikai tām iestādēm, kuru funkcijās ietilpst attiecīgu darbību veikšana patvēruma procedūrā. Katram darbiniekiem ir noteikts lietotāja tiesību apjoms (tikai skatīties vai tiesības skatīties un ievadīt datus), kā arī katra darbinieka pieslēgšanās Patvēruma meklētāju reģistram ir personalizēta un veiktās darbības ir izsekojamas. Tā kā Patvēruma meklētāju reģistrā uzkrātie dati ir pieejami tikai ierobežotam valsts iestādēs strādājošo personu lokam, katrs no viņiem jau stājoties darba attiecībās ir parakstījis saistības par konfidencialas informācijas neizpaušanu.¹⁹

¹⁸ atbilstoši Patvēruma likuma 7.panta trešajā daļā noteiktajam: Valsts robežsardze un Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde izvērtē, vai patvēruma meklētājam ir īpašas uzņemšanas vai procesuālās vajadzības.

¹⁹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Datu kvalitāte un aizsardzības pasākumi

Ievadot patvēruma meklētāja datus Patvēruma meklētāju reģistrā, vispirms tiek veikta biogrāfisko datu salīdzināšana ar citām migrācijas jomas sistēmām. Konstatējot, ka patvēruma meklētājam jau pirms patvēruma pieprasīšanas ir bijusi izveidota personas lieta (piemēram, noformēts izbraukšanas rīkojums, vai bijusi uzturēšanās atļauja kā studentam, utt.), tā tiek piesaistīta patvēruma meklētāja datiem. Veicot datu ievadi Patvēruma meklētāju reģistrā, sistēma neļauj saglabāt nepilnīgus (piemēram, nav aizpildīti obligāti aizpildāmie lauki) vai nekorektus datus (atzīmēts, ka patvēruma meklētājs ir nepilngadīgais bez pavadības, bet ievadītie dzimšanas dati pārsniedz pilngadību, utt.), atgriežot atpakaļ kļūdas paziņojumus. Ja patvēruma procedūras laikā persona maina identitātes datus, esošajai lietai piesaista arī jauno identitāti (pirms tam atkārtoti veicot datu salīdzināšanu ar citām sistēmām), tādējādi nodrošinot, ka vienai personai neveidojas vairākas paralēlas lietas (personas lietu iespējams meklēt un atrast ar katru no viņa norādītajām identitātēm), kā arī to, ka pārējās procedūras (piemēram - izraidīšanas procedūra saistībā ar nelikumīgo uzturēšanos valstī pirms patvēruma pieprasīšanas) tiek apturētas līdz galīgā lēmuma pieņemšanai patvēruma procedūrā.²⁰

Ievadīto datu kvalitātes pārbaude tiek veikta jau datu ievades stadijā. Ja pēc tam, kad datu ievades forma jau ir saglabāta kā pabeigta, datu ievadītājs konstatē, ka kļūdiņies datu ievadē, tiek ziņots sistēmas administratoram, kurš veic kļūdu labojumu.

Gadījumā, ja patvēruma meklētājs lūdzis mainīt/precizēt viņa identitātes datus, pēc veiktajām izmaiņām tiek nosūtīts paziņojums iesaistītajām institūcijām par būtiskām izmaiņām identitātes datos.

Sistēma veic automātisku datu kvalitātes kontroli. Savukārt, ja lietas izskatītājs procedūras laikā ir konstatējis nepilnības ievadītajos datos, kļūdaini ievadītie dati tiek laboti vai nepilnīgie tiek papildināti.

Dati tiek pārbaudīti jau to ievades laikā - pirms ievadīto datu saglabāšanas sistēma automātiski veic jaunievadīto datu pārbaudi un parāda brīdinājumus par kļūdām, kuru dēļ dati vēl nav gatavi saglabāšanai, vai arī ir jālabo vai jāpapildina.

Datu ievades princips paredz, ka katram indivīdam Patvēruma meklētāju reģistrā ir viena galvenā identitāte. Ja patvēruma meklētājs procedūras laikā maina identitātes datus, katra no jaunajām identitātēm tiek sasaistīta ar iepriekš ievadītajiem datiem un identitāte ar aktuālajām izmaiņām tiek atzīmēta kā galvenā identitāte.

Pēc datu ievades sistēmā tiek veikta automātiska datu kontrole, kuras rezultātā papildināšanai tiek atgriezta ievades forma, ja:

- nav aizpildīti noteiktie obligāti aizpildāmie lauki;
- pieļautas kļūdas datumu ievadē (gan attiecībā uz personas dzimšanas datumiem, gan attiecībā uz procesuālajiem termiņiem).²¹

²⁰ Avots: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

²¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.

Patvēruma procedūras laikā savākto personas datu uzraudzība tiek nodrošināta ar limitētu sistēmas lietotāju skaitu, personalizētu piekļuvi sistēmai, veikto darbību izsekojamību, auditējot datus, kā arī tiesiskajā regulējumā noteikto atbildību, kas paredz katra lietotāja personīgo atbildību, lai dati tiktu izmantoti tikai likumā noteikto funkciju veikšanai un netiktu nodoti trešām personām.

Patvēruma meklētājiem ir tiesības patvēruma procedūras laikā vērsties atbildīgajās iestādēs ar lūgumu precizēt viņa identitātes datus. Datu dzēšana no sistēmas notiek atbilstoši Ministru kabineta noteikumos²² noteiktajam termiņam, bet pilnīga datu izdzēšana no sistēmas (līdz noteiktā uzglabāšanas termiņa beigām) nav iespējama, jo tas ir saistīts ar nepersonalizētu datu statistikas atlasī.

Reaģēšana uz problēmām datu pārvaldībā: nesenās patvēruma procedūras reformas

Ir uzsākta un tiek turpināta virzība uz lietu digitalizāciju un datu apmaiņu starp patvēruma procedūrā iesaistītajām iestādēm elektroniskā formā – uz iesaistīto iestāžu e-pastiem pēc Patvēruma meklētāju reģistra ziņu papildināšanas ir iespējams nosūtīt paziņojumus par veiktajām izmaiņām Patvēruma meklētāju reģistrā par patvēruma meklētāja iesnieguma reģistrāciju un pieņemtajiem lēmumiem. Pēc šo paziņojumu saņemšanas atbildīgais darbinieks var veikt procedūrā noteiktās turpmākās darbības, jo pievienotie dokumenti Patvēruma meklētāju reģistrā viņam nekavējoties ir pieejami digitālā formā.

Tiek turpināts darbs pie lietu digitalizācijas, lai visas patvēruma procedūrā iesaistītās iestādes izmantotu vienotu Patvēruma meklētāju reģistru, tādējādi samazinot savstarpēju dokumentu un informatīvu vēstuļu pārsūtīšanu. Tiek turpināts darbs, lai arī apelācijas posmā informācijas apmaiņa ar tiesām notiktu izmantojot Patvēruma meklētāju reģistra sniegtās iespējas – tiek turpināts darbs pie saskarnes izveides starp Patvēruma meklētāju reģistru un Tiesu informatīvo sistēmu.

Tiek turpināts darbs pie noslodzes kontu izveides, kas ir saistīti ar Patvēruma meklētāju reģistru. Katram lēmuma pieņemējam sistēmā tiks iedalīta/piesaistīta konkrēta patvēruma meklētāja lieta, par kuras tālāko virzību ir atbildīgs attiecīgais lēmuma projekta sagatavotājs. Tas atvieglos lietu sadali starp lēmuma pieņēmējiem, kā arī katram lietas izskatītājam ļaus sekot papildinājumiem sistēmā par attiecīgo patvēruma meklētāju, turklāt tādējādi tiks atvieglota procesuālo termiņu ievērošanas kontrole²³. Noslodzes kontu izstrāde Patvēruma meklētāju reģistrā vēl ir tikai procesā, tādēļ par rezultātiem runāt vēl ir pārāgi.

---

²² Ministru kabineta 2016. gada 12. jūlija noteikumi Nr. 456 "Patvēruma meklētāju reģistra noteikumi". - Latvijas Vēstnesis, Nr. 137, 19.07.2016. - [stājās spēkā 20.07.2016.]

²³ Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde.